

Länsstyrelsen
Kalmar län

REMISS

I (1)

2013-10-11

Dnr.
551-9682-12

Miljö- och Naturavdelningen
Mikael Nilsson
E-post: mikael.nilsson@lansstyrelsen.se

Västerviks kommun
Miljö- och byggnadsnämnden
593 80 Västervik

Begäran om yttrande i tillståndsärende enligt 9 kap. miljöbalken

Sökande/Verksamhetsutövare:

Lebo Vind AB

Fastighetsbeteckning:

Lebo 1:5 m.fl

Ärende:

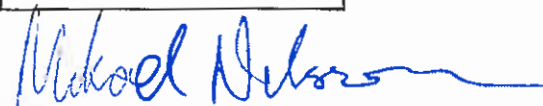
Etablering och drift av vindkraftsanläggning med maximalt sju verk

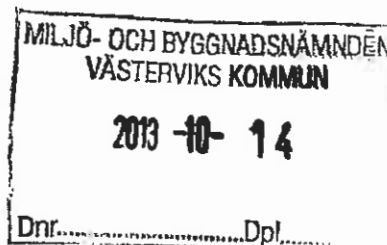
Anläggningsnummer:

- Handlingar i ärendet har tidigare översänts
- Kompletterande handlingar i ärendet bifogas
- Kompletta omgång handlingar i ärendet bifogas
- Länsstyrelsen anhåller om Ert yttrande i ärendet
- Ni ges tillfälle till att yttra Er i ärendet

Senaste datum för yttrande

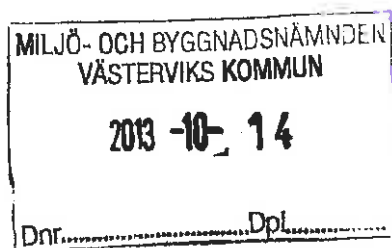
15 november 2013

Mikael Nilsson

Kopia:

Akten

Ab 8

Till

27 september 2013

Länsstyrelsen Kalmar län
Miljöprövningsdelegationen

Dnr 551-9682-12; Lebo Vindkraft AB: Ansökan om tillstånd enligt 9 kap miljöbalken för uppförande och drift m m av gruppstation för vindkraftverk i Västerviks kommun; Kalmar län; komplettering

1. Inledning

Lebo Vindkraft AB (sökanden) hänvisar till Miljöprövningsdelegationens föreläggande den 24 juni 2013 och därefter medgivet anstånd.

Nedan kompletterar sökanden ansökan i enlighet med vad som anges i punkterna 2-8 i föreläggandet. Såvitt avser punkten 1 i föreläggandet hänvisar sökanden till vad som anges i den sammanställning i tabellform som bolaget upprättat, se Bilaga 1.

2. Komplettering

2.1 Avståndet mellan vindkraftverken och närmaste bostad (punkt 2)

Miljöprövningsdelegationen har efterfrågat en redogörelse för det kortaste avstånd som kan förekomma mellan verk och bostad om den **maximala** flyttningmånen inom etableringsområdet används.

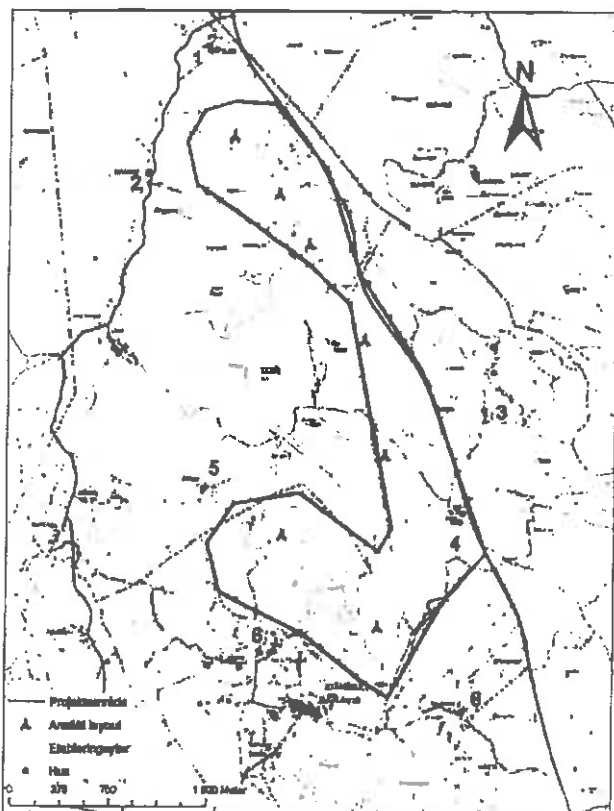
Nedanstående lista tillsammans med figur 1 redovisar dessa avstånd.

1. Bofall 590 m
2. Hällebacken 350 m
3. Ljulgöl 640 m
4. Glabo 370 m

STOCKHOLM
GÖTEBORG
MALMÖ

Setterwalls Advokatbyrå AB
Arsonatsgatan 6
P.O. Box 1050
SE-101 39 Stockholm
T +46 8 598 890 00
F +46 8 598 890 90
E stockholm@setterwalls.se
www.setterwalls.se
Reg. No 556774 5772
Säte Stockholm

5. Solliden 500 m
6. N Stämshult 580 m
7. S Stämshult 610 m
8. Augustenborg 730 m

Figur 1: Närmsta bostad

Det kan tilläggas att samtliga vindkraftverk kommer att placeras så att de ljud- och skuggnivåer som normalt föreskrivs för vindkraftanläggningar, och som föreslagits som villkor för tillståndet, kommer att innehållas. För att kunna innehålla de ljud- och skuggnivåer som sökanden föreslagit som villkor kommer således inget verk att placeras närmare än 500 m från bostadshus. Sökanden godtar att detta fastställs som ett särskilt villkor om Miljöprövningsdelegationen anser det lämpligt.

2.2 Uppskattad ekonomisk kalkyl för behovsanpassad hinderbelysning (punkt 3)

Miljöprövningsdelegationen har efterfrågat redovisning av en uppskattad ekonomisk kalkyl för installation av behovsanpassad hinderbelysning.

Sökanden uppskattar att kostnaden för att installera behovsanpassad hinderbelysning uppgår till cirka sex miljoner. Denna kostnadsuppskattning

baseras på en offert från annat vindkraftprojekt omfattande 13 vindkraftverk, varav fem vindkraftverk behövde behovsanpassad hinderbelysning.

För att behovsanpassad hinderbelysning ska tillåtas krävs dispens från Transportstyrelsens föreskrifter. Det enda system som idag är tillåtet i Sverige av turbintillverkaren Vestas och kan endast installeras i deras vindkraftverk. Således riskerar ett villkor om behovsanpassad hinderbelysning att skapa en inskränkning ur konkurrenshänseende och försvåra upphandlingen av vindkraftverken, dvs att sökanden vid valet av leverantör inte kan välja det verk som har bästa möjliga teknik för maximalt utnyttjande av vindenergi.

2.3 Åtagande om att stoppa rotoresa samt vinkla dessa vid kalkning (punkt 4)

Miljöprövningsdelegationen har efterfrågat om sökanden kan åta sig att stoppa rotoresa samt vinkla dessa enligt önskemål från kalkningsentreprenören när naturvårdskalkning med flygfarkost sker i området.

Sökanden har inget att erinra mot detta, givet att kalkning inte sker mer än ett fåtal gånger per år, och åtar sig att vid begäran från kalkningsentreprenören stänga av samt vinkla rotorerna vid närliggande verk.

2.4 Komplettering av nedmonteringskalkyl (punkt 5)

Miljöprövningsdelegationen har efterfrågat en redovisning av kostnader för nedmontering av verk som är konstruerade i ett annat material än stål.

Med hänsyn till att det i dagsläget är oklart vilka krav som kommer att ställas av tillsynsmyndigheten vid tidpunkten för avveckling är det svårt att göra en relevant kostnadsuppskattning oavsett vilket material verken är konstruerade av. Dessutom finns det en osäkerhet angående vilka nedmonteringsmetoder som kommer finnas tillgängliga om 25-30 år då en avveckling är aktuell och kostnaderna för dessa metoder. Det är därför mycket svårt att i nuläget göra relevanta kostnadsuppskattningar. Dock uppskattar sökanden att kostnaden för att demontera ett vindkraftverk konstruerat av betong kommer att vara något högre än motsvarande kostnad för ett vindkraftverk konstruerat i stål. En rimlig bedömning är att kostnaden för nedmontering av ett vindkraftverk konstruerat i betong uppgår till 400 000 kr.

Med hänsyn till detta föreslår sökanden med justering av vad som angivits i ansökan att säkerhet ställs för efterbehandling och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda med 300 000 kr för varje vindkraftverk med tornkonstruktion av stål och 400 000 kr för varje vindkraftverk med en tornkonstruktion av betong.

Som exempel på ett avgörande där denna storlek på säkerhet för ett vindkraftverk konstruerat i betong ansetts skälig hänvisar sökanden till Östersunds tingsrätt, mark- och miljödomstolens dom 2013-08-15 i mål nr M 2068-12. Miljöprövningsdelegationen ansåg vid sin tillståndsprövning att en rimlig nivå för ställande av säkerhet för vindkraftverk innehållande betong är 400 000 kr och för stål 300 000 kr samt att det var möjligt att i villkoret för säkerhet föreskriva olika nivåer beroende på om vindkraftverket var konstruerat i stål eller betong.

2.5 Tekniska och ekonomiska förutsättningar för att förlägga kabel i foderrör (punkt 6)

Miljöprövningsdelegationen har efterfrågat en redogörelse för tekniska och ekonomiska förutsättningar att förlägga kabel i foderrör eller dylikt för att undvika markpåverkan vid avvecklingskedet.

Av den tekniska beskrivningen framgår att huvudprincipen vid förläggningen av kablar är att de ska grävas ned längs med väg, i väggkroppen eller i diket bredvid, dvs i områden där det inte växer någon skog. Nedläggning av kablar i skogsmark kommer därför inte vara aktuellt annat än undantagsvis. Dessutom kommer de elkablar som inte ska användas efter nedmonteringen lämnas kvar och således minskar risken för markpåverkan ytterligare. De kablar som kommer användas för det interna elnätet består vanligtvis av en kärna av aluminium, ett isolermaterial samt ett hölje av plast. Eftersom kablarna inte innehåller några miljöfarliga ämnen eller kemikalier anses det allmänt vara ett större intrång i miljön att ta upp den än att låta den vara kvar. Det kan noteras att nätbolag vanligen låter sina markförlagda kablar ligga kvar i jorden efter avveckling.

Det är även osäkert om förläggande av kablarna i foderrör med hänsyn till vindkraftparkens livslängd skulle vara av någon miljömässig nytta. Detta eftersom det finns en risk att kablarna fastnar i foderrören efter så många år och att det därmed inte blir möjligt att dra ur kablarna vid avvecklingen.

2.6 Kompletterande fågelinventering (punkt 7)

I föreläggandet anger miljöprövningsdelegationen att miljökonsekvensbeskrivningen ska kompletteras med ytterligare utredning beträffande storlom för att klargöra var eventuell häckning sker, kartlägga storlommens flygvägar i samband med häckning samt innehålla förslag på skyddsåtgärder och försiktighetsmått.

Sökanden har mot bakgrund av detta uppdragit åt WSP att utföra en kompletterande fågelinventering såvitt avser storlom, se [Bilaga 2](#). Slutsatsen av inventeringen, som skedde den 25 och 27 juni 2013, är att det sannolikt

finns minst ett par häckande storlom i Kvarnsjön samt att det inom en radie om 1 km från etableringsområdet eventuellt finns ytterligare två häckande par. Storlommar har identifierats såväl i området öster som väster om E22, vindkraftanläggningen är placerad väster om E22.

Varken vid den ursprungliga inventeringen 2012 eller vid den kompletterande inventeringen 2013 har några flygrörelser kunnat noteras. Detta beror troligen på att storlommen i regel fiskar i samma sjö som den häckar, se Bilaga 2 s 7.

Av WSP:s rapport framgår att de risker som finns för lommar i samband med vindkraftetablering består av 1) kollisionsrisk, 2) olika former av mänsklig störning och 3) miljöförändringar. Såvitt avser risken för kollision framgår det av WSP:s rapport att kollisionstrisken främst är viktigt att beakta för smålom. Detta eftersom smålommen fiskar i andra sjöar än häckningsjön och därför genomför regelbundna flygturer på kritiska nivåer. Denna risk är emellertid inte jämförbar för storlommen som i regel fiskar i samma sjö som den häckar. Under de inventeringar som skett under 2012 och 2013 har inte några flygande storlommar kunnat observeras.

Med hänsyn till att E22 är belägen mellan vindkraftanläggningen och de storlommar som observerats i sjöar öster om E22 anser WSP att det är långsökt att befara någon risk för negativ påverkan genom "mänsklig påverkan" eller "miljöförändringar" för dessa storlommar på grund av den planerade vindkraftanläggningen.

De verk som WSP bedömt kunna innebära en påverkan i form av "mänsklig störning" på de storlomspär som sannolikt häckar i Kvarnsjön är verk nummer 2 och 3. Denna störning bedöms vara som mest påtaglig under anläggningsskedet. För att minimera störningen åtar sig sökanden att förlägga anläggande av dessa två verk utanför den tid då häckning normalt sker, dvs från och med maj till och med juni. Övriga verk bedöms av WSP ligga på ett sådant avstånd från de sjöar där storlom förekommer att eventuell risk för störning inte behöver beaktas.

Med hänsyn till vad som framkommit i WSP:s rapport så är det således endast verk 2 och 3 som skulle kunna innebära någon risk för störning av de storlomspär som sannolikt häckar i Kvarnsjön. Störningen riskerar att uppstå under en begränsad period och kan minimeras genom sökandens åtagande att inte genomföra några anläggningsarbeten vid verk 2 och 3 under storlommens normala häckningsperiod, dvs från och med maj till och med juni.

2.7 Användning av annat material än naturgrus vid gjutning av fundament samt kabelläggning (punkt 8)

Miljöprövningsdelegationen har efterfrågat en redovisning av tekniska, ekonomiska samt miljömässiga möjligheter och effekter av att använda annat material än naturgrus vid gjutning av fundament samt vid kabelförläggning.

Vid anläggande av fundamenten är det i förväg inte möjligt att ange vilken typ av betong som kommer att användas och i vilken utsträckning denna kan bestå av annat material än naturgrus. Detta beror på att turbinleverantörens krav på hållfasthet måste upprätthållas och att valet av kvalitet på betong är beroende av grundvattennivån i den position som slutligen väljs för verken. Med hänsyn till att varken turbinpositioner eller turbinleverantör har fastställts kan sökanden således inte ange vilka kvalitetskrav som slutligen kommer att ställas på betongen. Om sökanden skulle utesluta naturgrus för betongblandningen minskar antalet tillgängliga betongleverantörer och avståndet till närmaste betongtillverkare riskerar därmed att bli längre. I det fallet skulle miljöpåverkan bli högre i form av längre transporter samtidigt som transport- och tillverkningskostnaderna riskerar att bli högre.

Det finns inga tekniska hinder mot att använda annat material än naturgrus vid anläggande av vägar och därmed även vid kabelförläggning. I närområdet finns idag flertalet täkter, såväl bergtäkter som naturgrustäkter, vilket möjliggör kort transportväg till vindkraftparken och minskar miljöbelastningen på grund av dessa om sådant material väljs.

Stockholm som ovan

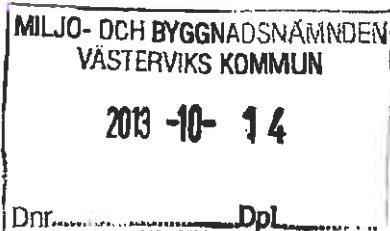
Lebo Vindkraft AB, genom

Agnes Larfeldt Alvé

Johanna Lindqvist

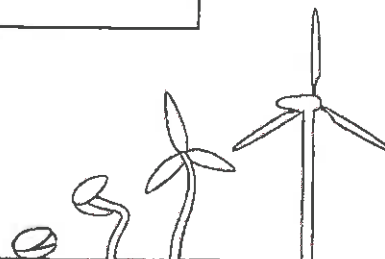
Kraftö Vind.

Bilaga 1

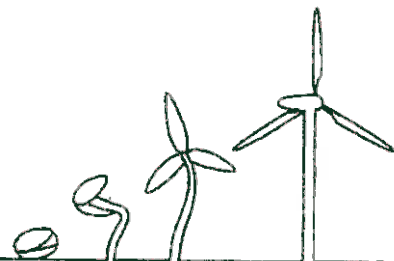
Efter en genomgång av vindbrukstillägget kan Lebo Vindkraft AB konstatera att projektet överensstämmer med de restriktioner och riktlinjer som anges i tillägget se nedan. Det aktuella området är ej heller beläget inom något område som utpekats som olämpligt för vindkraft.

Kommunens riktlinjer	Sökanden uppfyller	Kommentar
Grupper om minst 3 verk är att föredra framför enstaka verk.	JÄ	
Avstånd mellan grupper bör inte understiga 3 km.	JÄ	
Grupper bör ordnas utifrån det specifika landskapssammanhanget. Geometriska mönster kan underlätta hur man läser och uppfattar gruppens idé.	JÄ	
Det landskapskaraktäristiska som utmärker Västerviks kommun värnas bl a genom att de gränser, rum och riktningar som topografi, skogsvolymer och infrastruktur ger upphov till, följs. Grupper bör placeras i sin helhet inom ett och samma landskapsrum.	JÄ	
Vid addering av nya verk till en befintlig grupp, skall de nya verken inordnas i de befintliga verkens struktur. Om möjligt bör verk av samma storlek och typ väljas.		Ej tillämpligt då området inte innehåller verk idag
Vindkraftverk inom en grupp bör vara lika; d v s vara av samma typ, ha samma höjd, samma färgsättning samt rotera åt samma håll. Färgsättning av vindkraftverk bör ske med försiktighet. Svagt gråtonade eller "smutsvita" kulörer är att föredra.	JÄ	
Det är en fördel om vindkraftsaggregatets transformatorstation är placerad inne i turbin- eller tomhuset och inte som fristående enhet.		Val av leverantör styr huruvida transformatorstationen är placerad i verket eller som fristående enhet

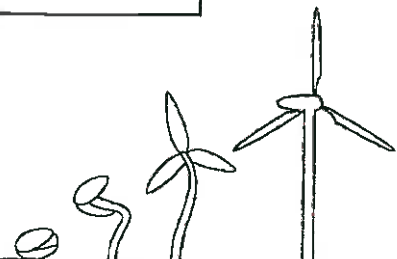
Kraftö Vind.

Kommunens riktlinjer	Sökanden uppfyller	Kommentar
Reklam på verken tillåts ej.	JA	
Vindkraftverk som är beläget nära sjö som kalkas från flygplan, skall på begäran stängas av i samband med kalkning.	JA	
Avstånd mellan bostadsbebyggelse och vindkraftverk skall vara sådant att följande ljudnivåer inte överskrids: Invid fasad på bostadshus 40 dB(A). Likaså vid områden för rörligt friluftsliv definierat i figur 10 "Sammanställning av områden av betydelse för turismen och friluftslivet". Vid arbetslokaler: 50 dB(A). Bullernivåerna gäller även för detaljplanelagda områden och utvecklingsområden i översiktsplanen, se aktuella tematiskt tillägg "Bebyggelse på landsbygd", fördjupade översiktsplaner" och detaljplaner. Dessutom bör man, enligt rekommendationer från Naturvårdsverket, beakta risken med störningar från lågfrekvent ljud.	JA	
Vid etablering bör eftersträvas att vindkraftverk inte placeras så att Boverkets riktvärde, om en faktisk skuggtid på max 8 timmar per år respektive beräknad skuggtid på 30 timmar per år eller 30 minuter faktisk skuggtid per dag, överskrids vid bostadsbebyggelse.	JA	
För havsörn och berguv krävs en generell skyddszon om minst 2 km runt boplatsoområdet. Exakt hur skyddszonen ska utformas måste utredas i varje etableringsärende och ska baseras på hur fåglarna rör sig i terrängen kring det aktuella boet.	JA	Fågelinventeringen visade inget tecken på varken häckande havsörn eller berguv, i eller kring området

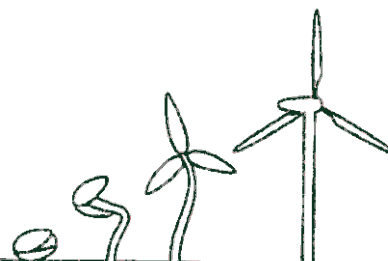
Kraftö Vind.

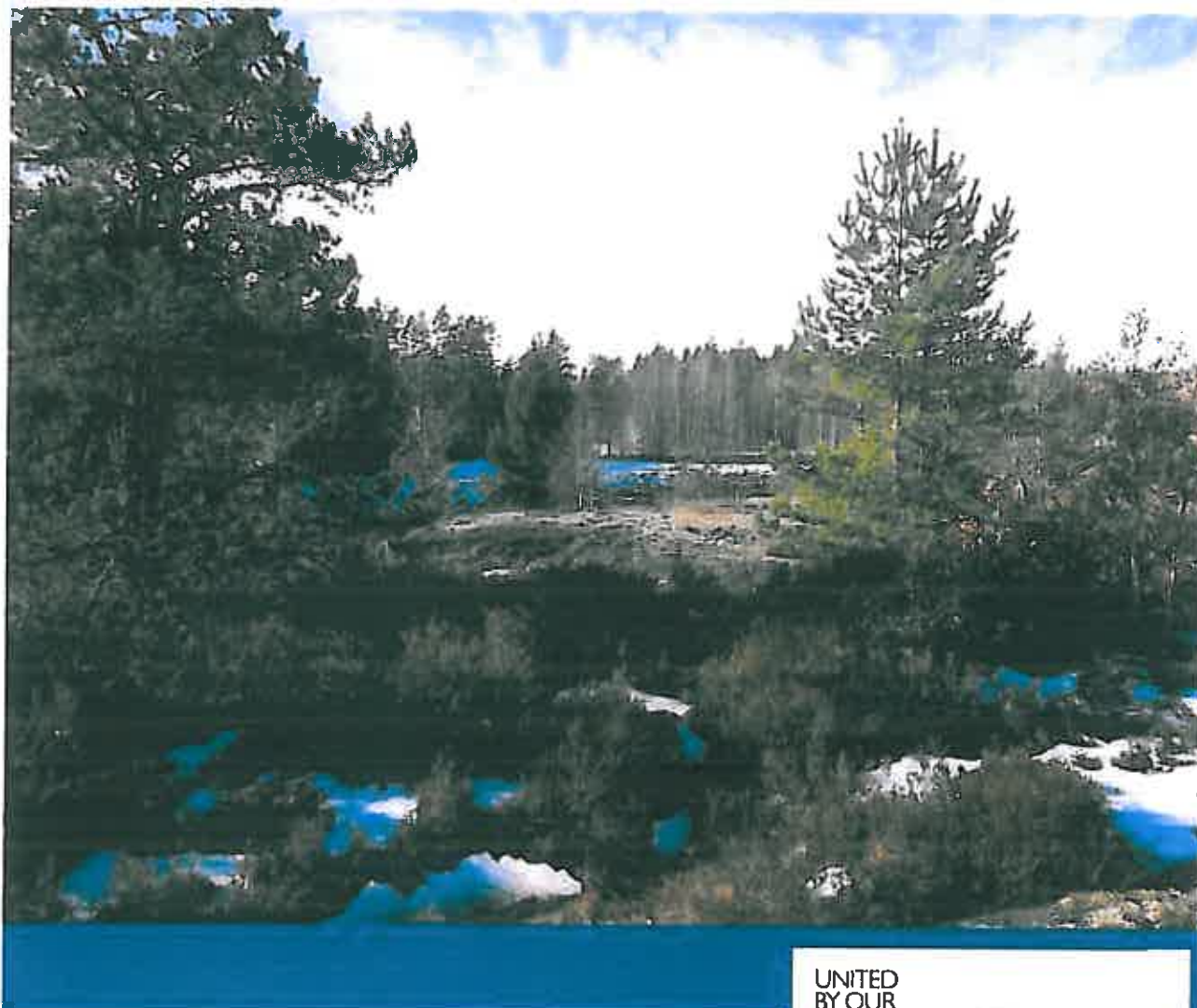
Kommunens riktlinjer	Sökanden uppfyller	Kommentar
Inte fler än två vindkraftverk får placeras närmare än 3 km från häckningsplatser för berguv eller havsörn.	JA	Se ovan
Det är rimligt att exploatören ska redovisa vindkraftverkens eventuella påverkan på närliggande miljöer med formella skydd.	JA	Se MKB
Lokalisering av vindkraftverk områden av betydelse för turismen och friluftslivet, enligt figur 10 och i områden av riksintresse för friluftsliv enligt 3 och 4 kap MB samt i visuellt känsliga områden enligt figur 9 ska behandlas på samma sätt dvs att exploatören om möjligt försöker anpassa ingreppet så att det understryker landskapets befintliga strukturer, inte förtar dem. Det kan t.ex. handla om att följa riktningar i landskapet, eller att understryka rumssammanhang.	JA	Inga motstående intressen i projektområdet
Vindkraftverk bör inte visuellt konkurrera med fasta, synliga fornlämningar eller värdefulla kulturelement, exempelvis kyrkobyggnader och väderkvarnar. Ett rimligt skyddsavstånd till kyrkobyggnader är 1000 meter. Lämpligt avstånd till fasta fornlämningar kan variera, beroende på fornlämningens art. Om de är framträdande eller betydande bör fornlämningarna omkring sig ha en påverkansfri zon.	JA	Konkurrerar ej, exempelvis ligger närmsta kyrka 8 km från projektet
Skyddsavståndet gällande väg räknas från vägområdet och ska vara minst vindkraftverkets totalhöjd (tornhöjd + halva rotorbladsdiametern), dock minst 50 meter. 350 meter till allmän väg om det finns risk för iskast.	JA	

Kraftö Vind

Kommunens riktlinjer	Sökanden uppfyller	Kommentar
Skyddsavståndet gällande jämväg räknas från närmaste spårmitt och ska vara vindkraftverkets totalhöjd (tomhöjd + halva rotorbladslängden) utökad med ett avstånd på 20 meter, dvs totalhöjden + 20 meter. Avståndet ska dock alltid vara minst 50 meter. Skyddsavståndet gäller även för planerad infrastruktur.	JA	Ingen jämväg i närheten
Master och vindkraftverk placeras minst 100 meter från kraftledning vid en totalhöjd under 50 meter och minst 200 meter från kraftledning vid en totalhöjd över 50 meter. Avståndet för vindkraftverk beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi. Detta anser Transportstyrelsen som önskvärt ur flygsäkerhetssynpunkt vid besiktning av luftledningar.	JA	Inga kraftledningar i områdets direkta närhet
När det gäller mindre master och vindkraft verk med en totalhöjd mellan 15 och 25 meter anser Transportstyrelsen att minsta avstånd mellan kraftledning och vindkraftverk bör vara vindkraftverkets totalhöjd x 1,5.	JA	Se ovan
Restriktioner med hänsyn till sjöfart, flyg, teletrafik och totalförsvar låter sig inte här närmare specificeras, varför berörda myndigheter får inkomma med synpunkter i samband med varje enskild bygglovsprövning/tillståndsprövning.	JA	
Vindkraftverk som tjänat ut eller av annan anledning inte är i regelbundet bruk, skall monteras ned och bortfraktas av vindkraftverkets ägare, och platsen skall härafter återställas till ursprungligt skick.	JA	

UNITED
BY OUR
DIFFERENCE

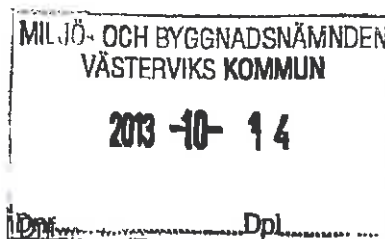

Kompletterande fågelinventering avseende storlom inför planerad vindkraftsetablering i Lebo, Kalmar län

Lebo Vindkraft AB

2013-09-18

Upprättad av: Mats Waern
Granskad av: Anders Blomdahl

Uppdragsnr: 1018 3654
Handläggare: Mats Waern

Kompletterande fågelinventering avseende storlom inför planerad vindkraftsetablering i Lebo, Kalmar län

Kund

Lebo Vindkraft AB
Att: Jon Skärllina
Vendevägen 90
182 32 Danderyd

Konsult

WSP Environmental
Box 503
391 25 Kalmar
Besök: Södra Malmgatan 10
Tel: +46 480 44 39 00
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
www.wspgroup.se

Kontaktpersoner

WSP Environmental
Mats Waern
Telefon 010-7225565
Mobil: 070-9610221
E-post: mats.waern@wspgroup.se

1 Inledning

WSP utförde (på uppdrag av Lebo Vindkraft AB) under 2012 en övergripande fågelinventering inför en planerad vindkraftsetablering vid Lebo i Västerviks kommun i Kalmar län. Inventeringen 2012 har redovisats i rapport "Fågelinventering för planerad vindkraftsetablering i Lebo, Kalmar län, WSP 2012-09-19". Rapporten har utgjort del av ansökan om tillstånd enligt Miljöbalken. Länsstyrelsen i Kalmar län har i ett föreläggande, daterat 2013-06-24, förelagt bolaget att ansökan och MKB ska kompletteras med bland annat:

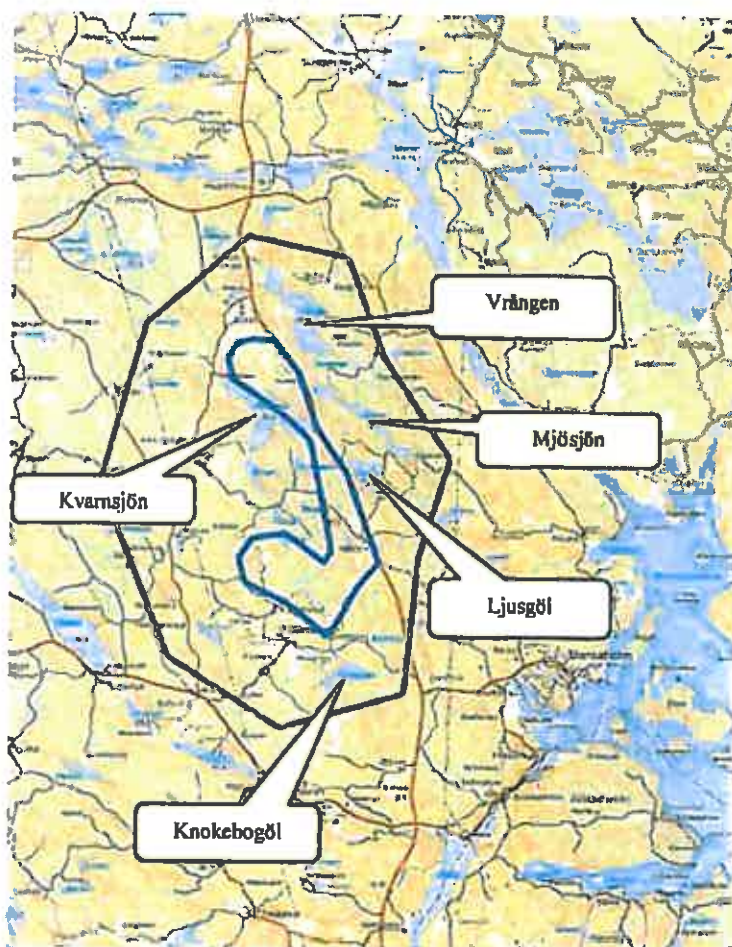
"7. MKB ska kompletteras med fågelinventering beträffande storlom som ska utföras i syfte att klargöra var eventuell häckning sker samt vilka flygrutter som fåglarna i förekommande fall använder i samband med häckningen. Resultatet ska kommenteras samt innehålla förslag på skyddsåtgärder och försiktighetsmått."

Denna, fördjupade lominventering, ska läsas som en kompletterande inventering till den mer omfattande inventeringen från 2012.

2 Inventeringsområde

Figur 1: Översiktlig bild av inventerat område (karta från LSTgis).

Figur 2: Inventerade sjöar. I denna rapport benämns det blå området etableringsområdet (det område som av Kraftö benämns utredningsområde). Svart linje anger område som inventerats med avseende på storlom.

3 Inventerare

Mats Wærn är utbildad biolog vid Uppsala universitet, med inriktning på zoologi och ekotoxikologi. Har bland annat arbetat med fågelinventeringar åt institutionen för naturvårdsbiologi (SLU) samt på Länsstyrelsen med naturvårdsrelaterade frågor och prövning av miljöfarlig verksamhet. På ideell basis har Mats inventerat och ringmärkt en mängd fågelarter under de senaste 25 åren. Fritiden ägnas åt fågelskådning, såväl i Sverige som utomlands. Mats har tidigare utfört ett flertal fågelinventeringar vid planerade vindkraftsetableringar.

4 Metodik

Fältinventeringen under 2013 inriktades på att besöka alla de sjöar som ligger i eller inom en 1 km-radie från etableringsområdet, eftersom SOF:s vindkraftspolicy rekommenderar detta.

I regel ses de första ungarne under de sista dagarna av maj och i början-mitten av juni (Eriksson 2007). Under år med sen islossning eller vid omhäckningar kan häckningssäsongen bli mer utdragen med ungar som inte är flygga förrän i augusti eller början av september. (Eriksson 2007). Mot bakgrund av detta gjordes besöken den 25 juni och 27 juni.

Inventering utgick främst från uddar i de aktuella sjöarna (se figur 2), för att få en så heltäckande bild som möjligt. Tid ägnades även åt att från högpunkter spana efter flygande lommar.

5 Inventeringsresultat 2013

Nedan presenteras dagboksanteckningar från de två fältdagarna (25 och 27 juni).

Resultat från inventering den 25 juni 2013

Kvarnsjön – en storlom putsande och fiskande stationär i mitten av sjön. Sågs från flera delar av sjön under förmiddagen. En annan individ sågs i den södra avknoppningen av Kvarnsjön vid ca kl 11, också putsande och fiskande stationär. Inga flygrörelser noterades. Inget bo sågs. Sannolikt häckar det ett par i sjön.

Vrången (eftermiddag) - en storlom stationär, putsande och fiskande i mitten av sjön. Inga flygrörelser noterades. Inget bo sågs. Sannolikt ruvar en förälder. Sannolikt häckar det ett par i sjön. I denna sjö noterades ingen storlom 2012 (kan ha missats eller så är det en nyetablering). Ett fynd behöver dock inte innebära att de häckar i sjön, men man bör utgå från att det är häckningar då observationer görs vid denna tid på året.

NV Mjösjön – Inget.

Det är noterbart att vi inte sett några flygande lommar, varken under 2012 (då vi spanade en hel del efter rovfågel) eller i år. Detta är dock i regel fallet för storlom. De häckar ofta i sina fiskevatten. Det är framför allt smålommen som fiskar i andra vatten och på så sätt riskerar kollision i större utsträckning.

Resultat från inventering den 27 juni 2013

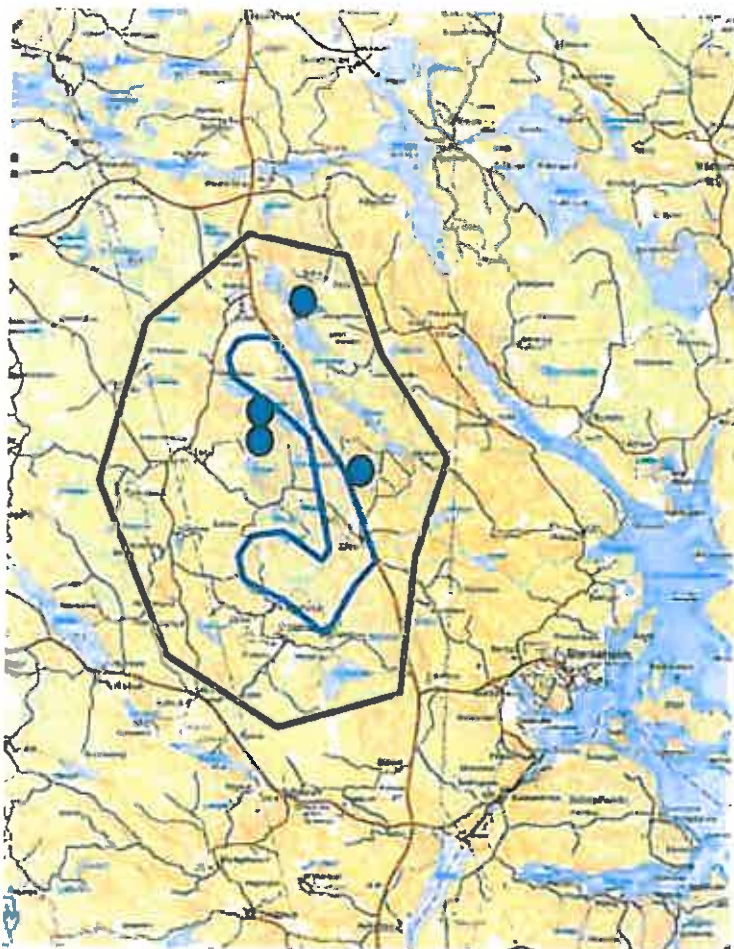
Kvarnsjön – två storlommor putsande och fiskande stationär i mitten av sjön. Inte så aktivt fiskande. Ingen individ sågs i den södra avknoppningen av Kvarnsjön. Inga flygrörelser noterades. Inget bo sågs. Sannolikt häckar det ett par i Kvarnsjön.

Ljusgöl – två storlommor putsande och fiskande stationär i sjön. Inga flygrörelser noterades. Inget bo sågs. Sannolikt häckar det ett par i Ljusgöl.

Knokebogöl – inget.

Mjösjön – inget. Denna sjö är svåröverskådlig och det är tänkbart att ett par kan missas vid ett besök.

I figur 3 nedan redovisas de observationer som gjorts av storlommar under inventeringen 2013 (samt 2012).

Figur 3. Inventeringsresultat för lommar under häckningstid 2013. Blå punkt = observerad storlom. I denna rapport benämns det blå området etableringsområdet (det område som av Kraftö benämns utredningsområde). Svart linje anger område som inventerats med avseende på storlom.

6 Sammanfattning

Inom etableringsområdet (det område som av Kraftö benämns utredningsområde) häckar sannolikt ingen storlom.

Sannolikt häckar det minst ett par i Kvarnsjön, och då sannolikt i den västra eller sydvästra avknopningen (där de flesta observationer gjorts). Eventuellt häckade det (eller försök till häckning) 2013 ytterligare två par inom en radie av 1 km från etableringsområdet. Det är möjligt att situationen var liknande under 2012, trots att bara indikation på ett par (Kvarnsjön) hittades.

Storlommen bedöms ha ökat med 80 % i Sverige under perioden 1975-2008 (Ottosson m.fl. 2012). Att döma av inventeringen i Lebo, som utfördes på relativt begränsad area verkar storlomsförekomsten i denna del av Småland vara glädjande tät.

Inga flygrörelser noterades, varken under 2012 (då vi även spanade en hel del efter rovfågel) eller under de två dagarna 2013.

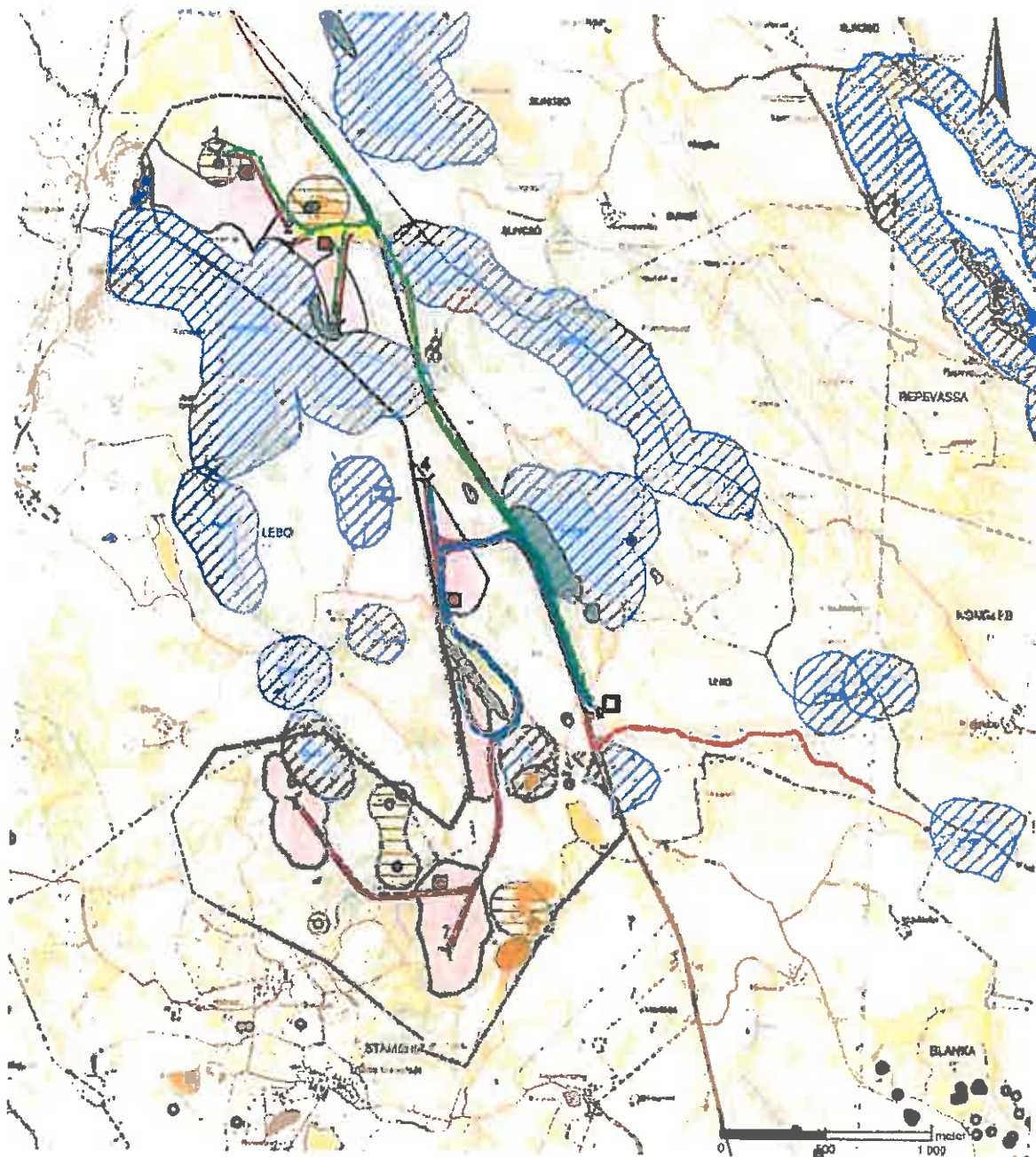
7 Diskussion och bedömning

"Storlom och smålom är upptagna i fågeldirektivets bilaga 1. Smålom klassas också som *Nöra hotad* på svenska rödlistan. Båda arterna är känsliga för ollka former av mänsklig störning och av den anledningen misslyckas många häckningar. Skydds-zoner på 1 000 m bör upprättas runt sjöar och tjärnar där lommar regelbundet häckar. Smålom häckar gärna i tjärnar men fiskar ofta i närliggande sjöar eller havsområden (ibland >10 km från boplatsen). Det är angeläget att identifiera och skydda flygvägarna mellan häcknings- och fiskeplatserna." (Sveriges Ornitologiska Förenings policy om vindkraft, juli 2013)

Identifierade risker för lommar i och med vindkraftsetablering kan delas upp i tre kategorier; 1) kollisionsrisk, 2) olika former av mänsklig störning 3) miljöförändringar. (Eriksson 2007)

Kollisionsrisk förekommer för alla fågelarter. Frågan är hur stor denna risk är och hur pass stor påverkan en förlust av individer innebär för respektive populations fortlevnad. Kollisionsrisken är främst viktig att beakta för smålom, som fiskar i andra sjöar än häckningstjärnen och således utför regelbundna flygturer på kritiska höjdnivåer. Denna risk är inte jämförbar för storlommen, som i regel fiskar i samma sjö som de häckar. "Storlommen hämtar huvuddelen av sina fiskbyten i häcknings-sjön medan smålommen är beroende av fisk i kringliggande större sjöar inom ett pendelavstånd på högst 8-9 km" (Eriksson 2007). Detta är sannolikt förklaringen till att inga flygrörelser av storlom noterades under inventeringarna i Lebo, varken under 2012 (då mycket tid även ägnades åt att spana efter rovfåglar) eller 2013.

För storlommar i de sjöar som ligger öster om E22 är det långsökt att befara risk för negativ påverkan genom "mänsklig påverkan" eller "miljöförändringar" eftersom alla vindkraftverken är placerade väster om E22. Den mänskliga störningen i området är också svår att bedöma.

Figur 4. Huvudlayout 2012-11-23.

Verk nr 2 och verk nr 3 (se figur 4) är de verk som bedöms kunna innebära påverkan på storlom i form av störning, eftersom de ligger relativt nära Kvarnsjön. Störningar torde vara som mest påtagliga under anläggningsskedet och om man kan styra detta att ske under tid när ingen häckning sker, minimeras påverkan från dessa vindkraftverk.

Övriga verk bedöms ligga på sådant avstånd från aktuella lomsjöar att eventuell risk för störning inte behöver beaktas.

8 Referenser

Eriksson, M., O., G (2007). Lommar i Västra Götalands län. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Rapport 2007:82

Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2012. Fågellama i Sverige – antal och förekomst. SOF. Halmstad.

Sveriges Ornitologiska Förenings policy om vindkraft, juli 2013.

<http://www.sofnet.org/sveriges-ornitologiska-forening/fagelskydd/vindkraft/sofs-vindkraftspolicy/>

Länsstyrelsen
Kalmar län

FÖRELÄGGANDE

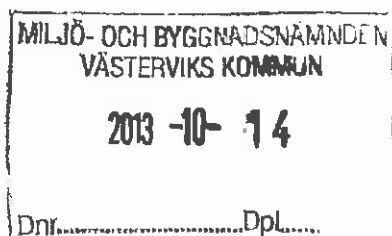
1 (3)

2013-06-24

Dnr
551-9682-12

Miljöprövningsdelegationen

Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 1050
101 39 Stockholm

Föreläggande om komplettering av tillståndsansökan enligt 9 kap. miljöbalken

FÖRELÄGGANDE

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar förelägger med stöd av 22 kap. 2 § miljöbalken Lebo Vindkraft AB (nedan Bolaget) att komplettera ingiven ansökan om etablering och drift av gruppstation för vindkraft på fastigheterna Lebo 1:5, 1:11 och Stämshult 2:12 i Västerviks kommun enligt nedan. **Komplettering avseende punkt 7 ska inkomma senast den 31 september 2013, övriga punkter ska redovisas senast den 30 augusti 2013.**

Kompletteringen ska inkomma till Miljöprövningsdelegationen i 8 exemplar.
Ärendets diarienummer ska anges.

Om ansökan inte kompletteras i enlighet med detta föreläggande kan den komma att avvisas.

Allmänt

1. Västerviks kommun har den 28 januari 2013 antagit ett tillägg till översiktsplanen, "vindbrukstillägget." Bolaget bereds tillfälle att yttra sig över hur vindbrukstillägget påverkar ärendet.
2. Redogör för det kortaste avstånd mellan verk och bostad som kan förekomma om maximala flyttmån inom etableringsområdena används

Miljöprövningsdelegationens överväganden

Miljöprövningsdelegationen bedömer att ansökan behöver kompletteras enligt ovan för att en prövning enligt miljöbalken ska kunna genomföras. De kompletteringar som begärs i detta beslut är i enlighet med krav som ställs i 19 kap. 5 § första stycket samt 22 kap. 1 § i miljöbalken. Dessa uppgifter har betydelse vid bedömning av miljöpåverkan från anläggningen.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen vid Lännsstyrelsen i Kalmar län. I beslutet har deltagit Carl-Axel Persson, ordförande och Lars Engström miljösakkunnig. Föredragande har varit Mikael Nilsson.

CAP.

Carl-Axel Persson

LE

Lars Engström

Bilagor:

1. Kommunens Meddelande angående komplettering, dnr 2012-000610 daterat 2013-03-06, för kännedom.

Kopia:

Miljö- och byggnadsförvaltningen i Västervik (Caroline Persson, e-post)
Lebo Vindkraft AB, c/o Kraftö AB, Vendevägen 90, 182 32 Danderyd

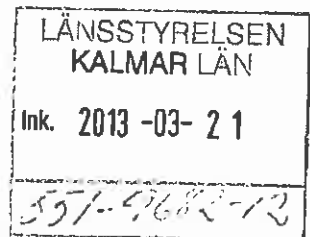
Miljöchef
Carolina Stalebrant
0490-25 48 28
carolina.stalebrant@vastervik.se

2013-03-06

Dnr
2012-000610

Länsstyrelsen i Kalmar län
Att: Mikael Nilsson

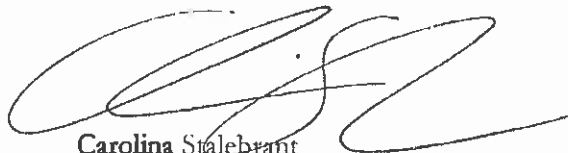
391 86 Kalmar

**Svar angående bedömning av komplett ärende rörande
utbyggnad av vindkraft vid Lebo i Västerviks kommun
(länsstyrelsens ärende 551-9682-12)**

Miljö- och byggnadskontoret har granskat översända handlingar med avseende på buller, skuggor, naturvärden, fåglar, fladdermöss, landskapsbild och kulturvärden.

Enligt kontorets bedömning är ansökan att betrakta som komplett. Inga ytterligare utredningar bedöms vara nödvändiga för att bedöma verksamhetens påverkan på människors hälsa eller miljön.

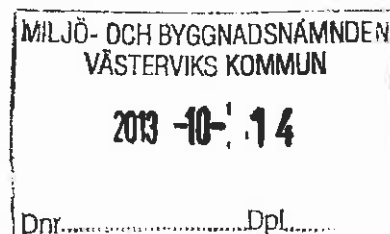

Carolina Stalebrant
Miljöchef

Caroline Persson
Bygglöshandläggare

Kopia: Akten

Länstyrelsen
Kalmar län

Ab 2

KOMPLETTERINGSFÖRFRÅGAN 1 (1)

2013-01-25

Dnr.

551-9682-12

Miljö- och Naturavdelningen
Mikael Nilsson
E-post: Mikael.nilsson@lansstyrelsen.se

Västerviks kommun
Miljö- och byggnadsnämnden
593 80 Västervik

Tillståndsärende enligt 9 kap. miljöbalken

Sökande/Verksamhetsutövare:

Lebo Vindkraft AB

Fastighetsbeteckning:

Lebo 1:5 m.fl

Anläggningsnummer:

Ärende:

Etablering och drift av maximalt 7 vindkraftverk med totalhöjd maximalt 200 meter

Kod(er) enligt förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd:

40.90 (B)

Bifogade handlingar, som får behållas, överlämnas för besked om Ni anser att dessa i något avseende behöver kompletteras. När ärendet anses komplett kommer Ni att få yttra Er eller ges tillfälle till att avge yttrande.

Senaste datum för besked

25 mars 2013

Mikael Nilsson

Kopia:

Akten

